

Силабус курсу

СОЦІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Природничі науки)»
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки – II, семестр - I
Компонент освітньої програми: вибіркова
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу
Мова викладання: українська.

Керівник курсу

к. біол. н., доц. Гуменюк Галина Богданівна

Контактна інформація gumenjuk@chem-bio.com.ua; 0352-43-59-01

Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “СОЦІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ” є: пошук шляхів гармонізації взаємовідносин людського суспільства з навколишнім середовищем у межах локальних, регіональних і, нарешті, глобальної соціоекосистем, розкриття фундаментальних причин суперечностей між суспільством та природою на основі вивчення принципів взаємодії людини і природи.

Навчальний контент

№	Темати	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЇ. СОЦІОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ГІДРОСФЕРИ ТА АТМОСФЕРИ		
1.	Тема 1. Теоретичні аспекти взаємодії суспільства і природи. Розвиток людського суспільства та історичні етапи його взаємодії з природним середовищем. Соціоекосистема – об’єкт дослідження соціоекології. Предмет, завдання, принципи, закони, функції соціоекологічних досліджень. Структура соціоекології та її місце в системі наук.	Знати: <ul style="list-style-type: none">соціоекологічні закони, принципи і правила, тобто засади оптимального функціонування екосистем під впливом діяльності людини;основні наукові підходи до періодизації історії відносин в системі «суспільство-природа»;специфіку взаємодії суспільства та природи, вплив НТР на характер соціоприродних відносин, технологічні передумови подолання загрози глобальної екологічної катастрофи;основні положення екофутуристичних теорій кінця ХХ-початку ХХІ сторіч;

2.	<p>Тема 2. Людина і гідросфера. Забруднення поверхневих і підземних вод. Проблема дефіциту і причини нестачі прісних вод. Проблема забруднення вод Світового океану та відродження малих річок. Принципи раціонального використання водних ресурсів. Способи очищення стічних вод.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • механізми та інструменти реалізації соціально-екологічної політики; • класифікацію забруднень гідросфери і атмосфери. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розглядати соціоекосистему як територіальну, соціоприродну, саморегульовану систему, динамічна рівновага якої повинна забезпечуватися людським суспільством; • аналізувати процеси, що відбуваються сьогодні в соціоекосистемах різного рівня (від локальних соціоекосистем до глобальної); • оволодіти навичками використання методів соціоекологічних досліджень: спостереження, прогнозування, моделювання, моніторингу; • застосовувати понятійно-категоріальний апарат загальної та соціальної екології в науковому аналізі сучасних соціоприродних процесів
3.	<p>Тема 3. Людина і атмосфера. Основні антропогенні забруднювачі атмосфери, їхні джерела і масштаби викидів. Зменшення загального вмісту озону в атмосфері, і особливо в стратосфері. Утворення „озонової діри”. Причини руйнування озонового шару атмосфери. Істотне збільшення вмісту оксиду карбону як наслідок антропогенних впливів на атмосферу. Парниковий ефект.</p>	

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

**ГЕОЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА І ПРИРОДИ.
ТЕХНОЕКОЛОГІЯ ТА ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ**

4.	<p>Тема 4. Людина і літосфера. Педосфера, роль ґрунтів в колообігу речовин, у природі та в житті людей. Несприятливі природно-антропогенні процеси, що ведуть до деградації ґрунтів: Заходи із збереження та раціонального використання ґрунтів. Рекультивация забруднених ґрунтів.</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • екологічні права і обов'язки громадян; • механізми формування соціально-екологічної свідомості, культури та поведінки; • екологічні закони та підзаконні акти; • види екологічної відповідальності; • джерела забруднень атмосфери, педосфери. • класифікацію технологічних процесів. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати перспективи і небезпеку зростаючого впливу людини на біосферу; • застосовувати форми, методи і принципи екологічної освіти і виховання; • формулювати рекомендації щодо удосконалення природоохоронної політики держави, місцевих органів влади; • самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу з проблем регулювання соціоприродних відносин з точки зору формування стратегічного компромісу між потребами суспільства та можливостями
5.	<p>Тема 5. Соціоекологічні проблеми біосфери. Роль живих організмів в колообігу речовин та енергії в природі та житті людей. Прямий та опосередкований вплив людської діяльності на живі організми, його наслідки. Ендемічні, реліктові та</p>	

	червонокнижні види рослин і тварин. Червона і Зелена книги. Заходи по збереженню та відтворенню генофонду планети. Роль біоекологічних знань в оптимізації екосистеми.	
6.	<p>Тема 6. Проблеми техноекології.</p> <p>Основні напрямки науково-технічних революцій. Третя науково-технічна революція. Соціоекологічна криза. Причини виникнення та шляхи подолання. Недосконалість технічних засобів і технологічних процесів – основна причина забруднення природного середовища. Технології виробництва та стан здоров'я населення.</p>	<p>природи;</p> <ul style="list-style-type: none"> самостійно вирішувати комплексні завдання, пов'язані з використанням політико-правових механізмів регулювання соціоприродних відносин; презентувати результати проведених наукових досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів; вести полеміку з питань причин кризових явищ у сфері соціоприродних відносин та вибору моделі соціально-політичного та економічного розвитку країни, регіону; досліджувати соціально-екологічні явища та процеси.
7.	<p>Тема 7. Еколого-економічні аспекти раціонального природокористування.</p> <p>Основні закони, правила і принципи природокористування. Види природокористування як фактор зміни і перетворення природи. Природні ресурси та їх класифікація. Підходи до економічної оцінки впливу людини на природу. Способи регулювання природокористування. Економіка природокористування, її роль в розробці економічних засобів оптимізації екосистем. Основні напрями еколого-економічної політики України.</p>	
8.	<p>Тема 8. Організаційна і правова система управління екологічною безпекою довкілля.</p> <p>Поняття і система соціоекологічного права. Еколого-правова відповідальність. Предмет, об'єкти, джерела і галузі соціоекологічного права в Україні. Екологічні права та обов'язки громадян України.</p>	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати сучасні проблеми в галузі природничої освіти, що передбачає проведення досліджень, інтеграцію знань та здійснення інноваційної педагогічної діяльності, характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу.
ЗК 1	Володіння технологіями усного і писемного мовлення державною та іноземною мовами, навичками міжособистісного спілкування і критичним ставленням до інформації, отриманої із різних джерел.
ЗК 3	Здатність до абстрактного, критичного мислення та прийняття конструктивних рішень на основі сформованих загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК 6	Соціальна активність, здатність нести громадянську відповідальність за стан довкілля та суспільства, виявляти толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.
ЗК 7	Здатність до осмислення предметної галузі (природничі науки, фізика, хімія, біологія, педагогіка) та специфіки професійної діяльності.
ФК 1	Здатність критично осмислювати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, вчення і теорії, методи дослідження природничих наук, фізики, хімії, біології, розкривати загальні тенденції, закономірності розвитку природничих наук для формування світоглядних установок, природничо-наукової картини світу.
ФК 2.	Здатність моделювати та оцінювати природні системи різного рівня організації на основі взаємозв'язку фундаментальних закономірностей природи, суспільства та їх імплементації в освітній процес.
ФК 3.	Здатність розуміти та оцінювати тенденції в освіті та вміння розпізнавати їх потенційні наслідки, проблеми практичної реалізації досягнень педагогічної та природничих наук, втілювати у життя стратегію сталого розвитку соціо-біологічних систем.
ФК 4.	Здатність підбирати та творчо застосовувати сучасні методи дослідження природничих наук для обґрунтування цілісності та єдності
ФК 5.	Здатність до розвитку етичної свідомості та самосвідомості, розуміння етичних, біоетичних та екологічних проблем в умовах глобалізаційних процесів сьогодення.
ФК 6.	Здатність до вирішення комплексних проблем у галузі професійної діяльності, що вимагають глибокого переосмислення цілісності знань про природу шляхом використання концептуальних та методологічних знань.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Соціальна екологія та проблеми природокористування» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН 1	Знання та тлумачення сучасної термінології, наукових понять, законів, концепцій, вчень і теорій, методів дослідження педагогічних та природничих наук. Розуміння та тлумачення загальних тенденцій, закономірностей розвитку педагогічної та природничих наук, їх ролі у формуванні природничо-наукової картини світу.
ПРН 7	Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі наявних загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з природничих наук, методики їх навчання та культури педагогічного спілкування.
ПРН 9	Уміння аналізувати з наукової точки зору фундаментальні онтологічні, гносеологічні, соціальні, культурні, педагогічні та психологічні явища і процеси, використовувати методологію цих сфер знання у різних видах професійної діяльності.
ПРН 17	Уміння адаптуватись та діяти в новій ситуації, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності, збереження власного здоров'я та здоров'я інших, генерувати нові ідеї, оцінювати результати своєї праці.
ПРН 18	Соціальна активність, відповідальність за стан довкілля та суспільства, толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримуватись морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.

Літературні джерела

Основна література

1. Бачинский Г.А. Социозкология: теоретические и прикладные аспекты / Г.А. Бачинский. - К.: Наукова думка, 1996. - 326 с. 8
2. Білявський Г. О., Падун М. М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології. - К.: Либідь, 1995. - 365 с.
3. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С. Основи екологічних знань. – К.: Либідь, 1995. – 286 с.
4. Екологія: Основи теорії і практикум: навч. посіб. для студ. ВНЗ / А.Ф. Поташ, А.Г. Медвідь, Ю.Г. Гвоздецький, З.Я. Козак. - Львів: Новий світ, Магнолія плюс, 2002. - 296 с.
5. Єрмоленко А. М. Соціальна етика та екологія. Гідність людини - шанування природи / А. М. Єрмоленко. - К.: Лібра, 2010. - 416 с.
6. Злобін Ю.А. Основи екології. – К.: Лібра, 1998. – 248 с.
7. Корсак К.В., Плахотнік О.В. Основи екології.–К.:Наук. думка, 2000. - 237 с.
8. Кучерявий В.П. Екологія. – Львів:Світ, 2000. – 499 с.
9. Малишко М.І. Основи екологічного права України. - К., 1999. -150 с.
10. Микитюк О.М., Злотін О.З., Бровдій В. М. та ін. Екологія людини. —Харків: Ранок, 1998. - 206 с.
11. Назарук М. М., Сенчина Б. В. Практикум із основ екології та соціоекології: навчальний посібник. 2-е вид., доп. Львів: Афіша, 2000. 116 с. Грицик В. (мол.), Канарський Ю., Бердій Я. Екологія довкілля. Охорона природи: навчальний посібник / МОН. Київ: Кондор, 2009. 291 с.
12. Навчально-методичний посібник з курсу "Соціоекологія" (для студентів вищих педагогічних навчальних закладів) / МОН МС України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка; Хроленко М. В., уклад. Глухів, 2012. 147 с.
13. Навчально-методичний посібник з курсу "Соціоекологія" (для студентів вищих педагогічних навчальних закладів) / МОН МС України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка; Хроленко М. В., уклад. Глухів, 2012. 147 с.
14. Некос. В.Ю. Основи загальної екології та неоекології: Навч. пос. у 2-х ч. - Ч.2. – Вид. 2-ге, доп. та переробл.-Харків: Прапор, 2001. – 287с.

15. Чернова Н.М. Билова А.М. Екологія: Посібн. для студ. біол. спец. пед. ін-тів. – К.: Освіта, 1988. -272 с.
16. Огляд результативності природоохоронної діяльності. Україна / Європейська економічна комісія.– ООН.– 223 с.
17. Одум Ю. Экология: в 2 т.-М.: Мир, 1986. – Т.1.- 328с.; Т.2. – 376с.
18. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористування: Підручник / за ред. Л.Г.Мельника, К.М.Шапочки. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 759 с.
19. Салтовський О.І. – К. Основи соціальної екології: курс лекцій/ О.С. Салтовський. – К : МАУП.1977. – 168с.
20. Семенук Е.П. Філософські засади сталого розвитку/ Е.П. Семенук. – Львів: Афіша, 2002. – 200с.
21. Стадницький Ю.І. Економічні основи управління оздоровленням довкілля. – Львів, 1999.– 260 с.
22. Управління у сфері охорони довкілля та природокористування в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. Київ, 2003.– 160 с.
23. Феномен соціоприродних систем. Світоглядно-методологічні нариси: монографія. – К: ПАРАПАН, 2009. – 284с.

Додаткова література

1. Борейко В.Е. Словарь деятелей охраны природы. Изд. 2-е, дополн.- Сер.: История охраны природы.- Вып. 25.- К.: Киевский эколого-культурный центр, 2001.- 524 с.
2. Борейко В.Е. История заповедного дела в Украине. Изд. 2-е, дополн.- Сер.: История охраны природы.- Вып. 30.- К.: Киевский эколого-культурный центр, 2002.- 272 с.
3. Братко З.Т., Харченко П.Ю. Homo Sapiens против Homo Technokratikus. - К.: Либідь, 1991. - 248 с.
4. Бровдій В.М., Гаца О.О. Екологічні проблеми України (проблеми ноогеніки). - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. -110 с.
5. Бровдій В.М., Гаца О.О. Енергетичні закони екології.- К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001.- 173 с.
6. Бровдій В.М., Гаца О.О. Системоутворюючі закони екології.- К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002.- 103 с.
7. Бровдій В.М., Гаца О.О. Закони екології (соціально-економічні, геофізичні та геохімічні).- К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003.- 179 с.
8. Вернадский В.И. Биосфера и ноосфера.- М.: Наука, 1989. – 263 с.
9. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление.- М.: Наука, 1989. – 192 с.
10. Войткевич Г.В., Вронский В.А. Основы учения о биосфере.- Р. н/Д.: Феникс, 1996.
11. Гандзюра В.П. Екологія (системний підхід): Навч. посібн.- К.: ВПЦ «Київський університет», 2003.- 96 с.
12. Гиляров А.М. Популяционная экология.- М.: Изд-во МГУ, 1990.- 190 с.
13. Голубець М. А. Від біосфери до соціосфери. — Львів: Поллі, 1997. -251с.
14. Дідух Я.П. Популяційна екологія. - К.: Фітосоціоцентр, 1998. - 191 с.
15. Деволл Б., Сешнс Дж. Глубинная экология. Сер.: История охраны природы.- Вып. 51.- К.: Киевский эколого-культурный центр, 2005.- 108 с.
16. Голубець М.А. Вступ до геосоціосистемології.-Львів: Вид-во «Поллі».- 2005.- 199 с.
17. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього середовища. Навч. посібн. - К.: Знання, 2000. - 203 с.
18. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник/ За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ „Видавництво „Юридична думка”, 2005.–848с.
19. Закон України від 24 червня 2004 р. № 1862-IV. «Про екологічний аудит» – Урядовий кур'єр . – 2004. - № 150.
20. Закон України від 25 червня 1991р. №1264 – XII. «Про охорону навколишнього природного середовища» - 1991.
21. Закон України від 9 лютого 1995р. №45/95. «Про екологічну експертизу» - 1995.
22. Кислый В.Н., Лапин Е.В., Трофименко Н.А. Экологизация управления предприятием: Монография. – Суми: ВТД «Университетская книга», 2002. – 232 с.
23. Клименко М.О., Скрипчук П.М. Метрологія і стандартизація в екології. - Рівне: РДТУ, 1999. - 368 с.
24. Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології: навч. пос.- Суми: ВТД «Університетська книга», 2003.- 592 с.
25. Крисаченко В.С. Екологічна культура (теорія і практика). - К.: Заповіт, 1996. -350 с.
26. Кучерявий В.П. Урбоекологія.-Львів: Світ, 1999.- 360 с.

27. Методы решения экологических проблем / Под редакцией д.эк. наук, профессора Л.Г.Мельника. - Сумы: ВТД «Университетская книга», 2001. – 462 с.
28. Моисеев Н.Н. Судьба цивилизации. Путь разума. - М.: Изд. МНЗПУ, 1998.-226 с.
29. Мороз С.А. Історія біосфери Землі. Кн. 1 - К.: Заповіт, 1996. - 439 с.
30. Мороз С.А. Історія біосфери Землі. Кн. 2. - К.: Заповіт, 1996. - 421 с.
31. Назарчук М.М. Соціоекологія. Словник-довідник. - Львів: ВНТЛ, 1998.-172 с.
32. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році [Електронний ресурс] / Міністерство екології та природних ресурсів України ; за ред. О. І. Бондаря [та ін.]. - Київ : Грінь Д.С., 2016. - 350 с
33. Небел Б. Наука об окружающей среде (как устроен мир). В 2-х т. Перекл. з англ.- М: Мир, 1993.- Т. 1. - 420 с.; Т 2. - 328 с.
34. Положення про державну систему моніторингу довкілля. Постанова КМУ від 30.03.1998р. №391, Київ – 10с.
35. Посудін Ю.І. Фізика і біофізика навколишнього середовища. - К.: Світ, 2000. - 304 с.
36. Программа действий. Повестка дня на 21 век и другие документы конференции в Рио-де-Жанейро в популярном изложении/ Сост. М. Китинг.- Женева: SRO-Kundig S.A., 1993.- 70 с.
37. Реймерс Н. Ф. Природопользование. - М.: Наука, 1990. - 638 с.
38. Реймерс Н. Ф. Экология. - М.: Россия молодая, 1994 -366 с.
39. Романенко В.Д. Основы гидроэкологии.-К.:Генеза, 2004.- 664 с.
40. Розбицька А. В., Бармашина Л. М. Соціальна екологія в аспекті реабілітації маломобільного населення // Архітектура та екологія: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 30 жовтня – 01 листопада 2018 року). Київ : НАУ, 2018. С. 109-111.
41. Ситник К. М., Брайон А. В., Гордецький А. В., Брайон А. П. Словарь-справочник по экологии. - К.: Наук. думка, 1994. - 666 с.
42. Смит Дж. М. Модели в экологии. Пер. с англ.- М.: Мир, 1976.- 184 с.
43. Соколовський О., Кордубан В., Бойчук О. Методичні рекомендації по застосуванню нормативних актів з питань охорони навколишнього середовища/Міський екологічний бюлетень № 3.- Тернопіль: Мальва-ОСО, 2000.- 172 с.
44. Соціоекологія: методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів заочної форми навчання галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" спеціальності 054 "Соціологія" / МОН України, Національний авіаційний університет ; Семенець-Орлова І. А., уклад. Київ: НАУ, 2019. 40 с.
45. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: Навч. посіб. – К., 2000. – 223 с.
46. Тимченко А.Д., Бажора Ю.І., Кириченко Л.Г. і ін. Збірник задач і вправ з біології.-К.:Вища школа, 1992.- С. 250-275.
47. Хочачка П., Сомеро Дж. Биохимическая адаптация.– М.: Мир, 1988. – 568 с.
48. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона/Під заг. ред. Т.Л. Андрієнко.- К.: Фітосоціоцентр, 2006.- 316 с.
49. Фурдичко О.І., Сівак В.К., Солодкий В.Д. Заповідна справа в Україні.- Чернівці: Зелена Буковина, 2005.- 336 с.
50. Червона Книга України: Тваринний світ.- К.:Українська енциклопедія, 1994. - 464 с.; Рослинний світ.-К.:Українська енциклопедія, 1996.- 608 с.
51. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Навроцький В.М. Екологічний аудит. - К.: Вища шк., 2000. - 344 с.
52. Яблоков А.В. Популяционная биология.- М.: Высш. шк., 1987.- 303 с.
53. Экология города/ Под общ. ред. Ф.В. Стольберга. - К.: Либра, 2000. - 464 с.
54. Экологические системы. Адаптивная оценка и управление/ Под ред. К.С. Холинга.- М.: Мир, 1981.- 397 с.
55. Экономика природопользования. Учебник/Под ред. Л. Хенса, Л. Мельника, Э. Буна. - К.: Наук. думка, 1998. - 480 с.
56. Чемакіна О. В. Системні принципи реабілітації порушеного міського середовища // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство.Арх-ра. 2008. № 14. С.144-149. Назарук М. М. Соціоекологія: словник-довідник. Львів: ВНТЛ, 1998. 172 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.menr.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України
2. <http://www.ecology.lviv.ua>–сайт Департаменту екології і природних ресурсів Львівської обласної адміністрації

3. <http://www.nature.org.ua/> - Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні.
4. <http://www.dossier.kiev.ua> – сайт благодійного інформаційно-видавничого центру "Зелене досє": актуальна і оперативна екологічна інформація з України та світу щоденні новини у дайджесті "ЕкоТиждень" дайджест "ГЕновини" - новини генної інженерії ; ЕкоКалендар "Тисячоліття доквілля"
5. <http://www.news.ukrntec.com> - щоденно обновлювані екологічні новини України та всього світу.
6. <http://www.proeco.visti.net/naturalist/greenworld> - сайт інформаційного центру української екологічної асоціації "Зелений світ". Новини в галузі збереження навколишнього середовища та ресурсів.
7. <http://www.ecolife.org.ua> - відкритий екологічний web-сайт
8. <http://www.ecoline.ru/books> - електронна екологічна бібліотека на сервері Відкритої Довідково-інформаційної Служби "Ecoline"
9. <http://www.in.com.ua> - Сайт Гуманітарного екологічного журналу, видавці – Київський еколого-культурний центр та Всесвітня комісія по територіям, що охороняються МСОП (WCPA/IUCN).

Політика щодо дедлайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перекладання тем (модулів) відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та моделювання.

Політика щодо відвідування: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3): тести, завдання	20
Модуль 2 (теми 3-8): тести, завдання	40
ІНДЗ	15
Підсумковий контроль: тести	25
Сума	100

До Силабусу додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст практичних та лабораторних робіт;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 5) електронне навчання у системі Moodle;
- 6) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами та програмним забезпеченням